

عنوان مقاله:

تقدی بر «کاشفیت ذاتی قطع از واقع» در پرتو معرفت شناسی جدید

محل انتشار:

مجله مطالعات فقه و حقوق اسلامی، دوره 11، شماره 20 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

Majid Nikouei - دانش آموخته دکتری حقوق عمومی از دانشگاه شهید بهشتی

Hossein Simaee Saraf - دانشیار دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

قطع، نقش معرفتی مهمی در اصول فقه شیعی دارد و «کاشفیت ذاتی قطع از واقع» یکی از اساسی ترین علل اهمیت قطع است. مقاله حاضر با ارزیابی جایگاه و مبانی حجیت قطع در نظام اصول فقه شیعی، می کوشد تا کاشفیت ذاتی قطع از واقع را نقادانه تحلیل کند. در این راستا، با استفاده از مبانی معرفت شناسی مدرن و تمایز میان «بود» و «نمود» در اندیشه کانت، اثبات می کنیم که «کاشفیت ذاتی قطع از واقع» ایده قابل دفاعی نیست. به علاوه، نشان می دهیم که مبانی نظریه تخطئه - که مورد قبول قاطبه علمای شیعی هم هست - با یافته های معرفت شناسی مدرن همسوست و توجه به پیامدهای تخطئه، مانع پذیرش کاشفیت ذاتی قطع از واقع خواهد بود. البته، نتیجه انکار کاشفیت ذاتی قطع از واقع و تضعیف جایگاه قطع در معرفت شناسی اصول فقه همانا امکان پذیرش برخی ظنون عقلی و گسترش جایگاه عقلانیت خودبنیاد (مستقلات عقلی) در روند استنباط احکام خواهد بود.

کلمات کلیدی:

قطع، ظن، واقع، کاشفیت ذاتی، معرفت شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2075866>

